

Samochody w działalności gospodarczej - rozliczenie w PIT

Kraków, 31.03.2017

Co zostanie omówione w szkoleniu?

- 1. Definicje pojazdów**
- 2. Kilometrówka - zasady jej prowadzenia, rozliczenie kosztów, stawki za 1 km, przykłady**
- 3. Środek trwały - stawki amortyzacji, limit amortyzacji, rozliczenie kosztów, sprzedaż, przykłady**
- 4. Leasing - porównanie operacyjnego z finansowym, sposoby rozliczania, wykup**
- 5. Odpowiedzi na pytania uczestników**

Definicje pojazdów

Rodzaje samochodów

Samochód osobowy - to pojazd samochodowy w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, konstrukcyjnie przeznaczony do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą (art. 5a pkt 19a ustawy o PIT)

Pojazd samochodowy - pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h, określenie to nie obejmuje ciągnika rolniczego (art. 2 pkt 33 ustawy prawo o ruchu drogowym)

Rodzaje samochodów wg ustawy o PIT

Pojazdami osobowymi nie są :

a) pojazdy samochodowe mające jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą:

- klasyfikowanego na podstawie przepisów o ruchu drogowym do podrodzaju: wielozadaniowy, van
- lub z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków,

b) pojazdy samochodowe, które posiada kabinę kierowcy z jednym rzędem siedzeń i nadwozie przeznaczone do przewozu ładunków jako konstrukcyjnie oddzielne elementy pojazdu,

Rodzaje samochodów wg ustawy o PIT

Pojazdami osobowymi nie są :

c) pojazdu specjalnego, jeżeli z dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym wynika, że dany pojazd jest pojazdem specjalnym, i jeżeli spełnione są również warunki zawarte w odrębnych przepisach, określone dla następujących przeznaczeń:

- agregat elektryczny/spawalniczy,
- do prac wiertniczych,
- koparka, koparko-spycharka,
- ładowarka,
- podnośnik do prac konserwacyjno-montażowych,
- żuraw samochodowy,

d) pojazdu samochodowego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 86a ust. 16 ustawy o podatku od towarów i usług

Kilometrówka

Do jakich samochodów należy prowadzić kilometrówkę?

Kilometrówkę prowadzi się wyłącznie dla samochodów osobowych. Ma ona zastosowanie do pojazdów:

- wynajmowanych,
- użyczonych,
- będących własnością przedsiębiorcy, ale nie wprowadzonych do EŚT.

(art. 23 ust.1 pkt 46 ustawy o PIT)

Koszty w kilometrówce

Jakie wydatki ujmujemy w kilometrówce?

- paliwo,
- autostrady,
- naprawy,
- części,
- ubezpieczenie OC.

Jaki koszt księguje się poza kilometrówką?

- najem samochodu - wydatek należy kwalifikować jako koszt uzyskania przychodu na zasadach ogólnych bez ograniczenia, określonego w kilometrówce

Wydana w tym zakresie została dnia 8 listopada 2013 r. interpretacja ogólna MF
([sygn. DD2/033/55/MWJ/13/RD-111005](#))

Jakie dane powinny być w ewidencji przebiegu pojazdu

Ewidencja przebiegu pojazdu powinna zawierać co najmniej następujące dane:

- nazwisko, imię i adres zamieszkania osoby korzystającej z pojazdu,
- numer rejestracyjny pojazdu,
- pojemność silnika,
- kolejny numer wpisu,
- datę i cel wyjazdu,
- opis trasy (skąd - dokąd),
- liczbę faktycznie przejechanych kilometrów,
- stawkę za 1 km przebiegu,
- kwotę wynikającą z przemnożenia liczby faktycznie przejechanych kilometrów i stawki za 1 km przebiegu,
- podpis podatnika.

(art. 23 ust. 5 ustawy o PIT)

Stawki za 1 km przejazdu

Stawki za 1 km przejazdu wynoszą :

1) dla samochodu osobowego:

a) o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ - 0,5214 zł,

b) o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ - 0,8358 zł,

2) dla motocykla - 0,2302 zł,

3) dla motoroweru - 0,1382 zł.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.03.2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy

Przykład 1

Przedsiębiorca rozlicza wyjmowany samochód na kilometrówce. W miesiącu marcu przejechał tym pojazdem 700 km w celach służbowych, a pojemność pojazdu jest powyżej 900 cm³. W jakiej maksymalnej wysokości będzie mógł rozliczyć koszty? Ile maksymalnie oszczędzi na podatku?

- $700 * 0,8358 = 585,06$
- $585,06 * 18\% = 105,31$ (105) - zasady ogólne
- $585,06 * 19\% = 111,16$ (111) - podatek liniowy

Przykład 2

Przedsiębiorca prowadzący sprzedaż zwolnioną z VAT rozlicza samochód wyjmowany na kilometrówce.

W miesiącu marcu przejechał 300 km pojazdem o pojemności silnika powyżej 900 cm³ oraz poniósł następujące wydatki:

- najem 1000 zł
- paliwo 500 zł
- naprawy 200 zł

Jak poprawnie powinien zaksięgować koszty? Ile podatku mniej zapłacimy rozliczając te koszty?

- $300 * 0,8358 = 250,74$ - limit kosztów
- 700 zł - taki koszt poniósł przedsiębiorca, ale może uwzględnić w KUP je do wysokości limitu, czyli 250,74
- najem księgujemy poza kilometrówką, bezpośrednio do KUP

- $(1000 + 250,74) * 18\% = 225,13$ (225)
- $(1000 + 250,74) * 19\% = 237,64$ (238)

Sprzedaż samochodu

Sprzedaż samochodu prywatnego podatnika, niewprowadzonego do majątku firmowego (EŚT) :

- nie stanowi przychodu do opodatkowania, gdy nastąpi po upływie pół roku, licząc od końca miesiąca, w którym nastąpiło nabycie,
- w przeciwnym wypadku, należy opodatkować uzyskany przychód wg zasad ogólnych.

Gdy sprzedaż jest opodatkowana, to po zakończonym roku podatkowym należy złożyć z tego tytułu PIT i przychód w pozycji INNE ŹRÓDŁA.

Środek trwały

Definicja środka trwałego

Pojazd można wprowadzić do ewidencji środków trwałych jeżeli :

- stanowi własność lub współwłasność podatnika,
- jest kompletny i zdalny do użytku w dniu przyjęcia do używania,
- przewidywany okres używania w działalności jest dłuższy niż rok,
- wykorzystywany będzie wyłącznie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

(art. 22a ust.1 ustawy o PIT)

Amortyzacja pojazdu

Amortyzacja samochodu osobowego:

- podstawowa - 20%
- dla samochodów “używanych” - max 40%
- samochody osobowe nie podlegają jednorazowej amortyzacji

Amortyzacja samochodu ciężarowego:

- podstawowa - 20%
- dla samochodów “używanych” - max 40%
- samochody ciężarowe mogą być jednorazowo zamortyzowane

(art. 22j ustawy o PIT)

Amortyzacja motocykla

Motocykl to pojazd samochodowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej przekraczającej 50 cm³, dwukołowy lub z bocznym wózkiem – wielośladowy, określenie to obejmuje również pojazd trójkołowy o symetrycznym rozmieszczeniu kół. (art. 2 pkt 45 ustawy prawo o ruchu drogowym).

Motocykl mieści się w zakresie pojęciowym samochodu osobowego i dla potrzeb podatku dochodowego od osób fizycznych należy dla jego amortyzacji stosować takie same zasady, jak dla amortyzacji samochodu osobowego.

W konsekwencji motocykl tak samo, jak samochód osobowy nie może być jednorazowo zamortyzowany.

Limit jednorazowej amortyzacji

Podatnicy, w roku podatkowym, w którym rozpoczęli prowadzenie działalności gospodarczej oraz mali podatnicy, mogą dokonywać jednorazowo odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej środków trwałych zaliczonych do grupy 3-8 Klasyfikacji, z wyłączeniem samochodów osobowych, w roku podatkowym, w którym środki te zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym równowartości kwoty **50.000 euro** łącznej wartości tych odpisów amortyzacyjnych.

Kwotę limitu przelicza się wg średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1.000 zł. Na rok 2017 r. limit wynosi **215.000 zł**. Do limitu nie wlicza się odpisów amortyzacyjnych od nieprzekraczającej 3.500 zł wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Jednorazowa amortyzacja - wyłączenia

Z tego przywileju nie może korzystać:

- duży podatnik,
- osoba rozpoczynająca prowadzenie działalności gospodarczej, która w roku rozpoczęcia tej działalności, a także w okresie dwóch lat, licząc od końca roku poprzedzającego rok jej rozpoczęcia, prowadziła działalność gospodarczą samodzielnie lub jako wspólnik spółki niebędącej osobą prawną lub działalność taką prowadził małżonek tej osoby, jeżeli między małżonkami istniała w tym czasie wspólność majątkowa.

<https://www.infakt.pl/blog-ksiegowy/jednorazowa-amortyzacja/>

Limit amortyzacji pojazdu osobowego

Odpisy amortyzacyjne samochodów osobowych podlegają zaliczeniu do kosztów podatkowych w części odpowiadającej równowartość 20.000 euro przeliczonej na złote według kursu średniego euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia przekazania samochodu do używania.

(Art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o PIT)

Przykład

Podatnik na podstawie oświadczenie przekazał samochód z majątku prywatnego do firmowego, jego wartość wynosi 100.000 zł. Samochód został przekazany do majątku firmowego w dniu 22.03.2017 r.

- $20.000 * 4,2855 = 85.710$ -> do tej kwoty odpisy amortyzacyjne stanowią KUP

Rozliczanie kosztów

Wydatki jakie może rozliczać przedsiębiorca?

- paliwo
- autostrady
- naprawy
- części
- ubezpieczenie OC (bez limitu)
- ubezpieczenie komunikacyjne AC (limitowane)

Faktury księgujemy w kosztach, bez prowadzenia dodatkowej ewidencji.

AC pojazdu osobowego

Stanowią koszt podatnika składki na ubezpieczenie samochodu osobowego w wysokości nieprzekraczającej ich część ustaloną w takiej proporcji, w jakiej pozostaje równowartość 20.000 euro, przeliczona na złote według kursu sprzedaży walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia do wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia.

(art. 23 ust. 1 pkt 47 ustawy o PIT)

Ograniczenia nie stosuje się w przypadku ubezpieczeń OC i NNW. Są to ubezpieczenia, których wartość nie zależy od wartości początkowej pojazdu. Ograniczenie dotyczy jedynie tych składek na ubezpieczenie samochodu osobowego, których wysokość jest ustalana w oparciu o wartość samochodu przyjętą dla celów ubezpieczenia.

AC pojazdu osobowego

Przykład

Podatnik ubezpieczył samochód, którego wartość wynosi 120.000 zł. Polisa ubezpieczeniowa jest z dnia 24 marca 2017 r. i są na niej wymienione ubezpieczenia OC, AC i NNW.

- OC, NNW uwzględniamy w kosztach w pełnej wysokości
- $20.000 * 3,9930 = 79.860$
- $79.860 * 100\% / 120.000 = 66,55\%$
- 66,55% z kwoty AC można uwzględnić w kosztach

Ograniczenie co do rozliczenia AC ma zastosowanie do każdego samochodu osobowego wykorzystywanego w działalności gospodarczej (tj. będącego środkiem trwałym, leasingowanego).

Sprzedaż środka trwałego

Sprzedaż samochodu:

- powoduje przychód z działalności gospodarczej,
- wartość niezamortyzowanej części pojazdu stanowi koszt uzyskania przychodu w dacie sprzedaży.

Sprzedaży można dokonać:

- wystawiając fakturę dokumentującą sprzedaż środka trwałego,
- wycofać samochód z działalności, a następnie sprzedać go na podstawie umowy sprzedaży (kwota z umowy stanowi przychód z działalności gospodarczej).

Wycofanie środka trwałego

Wycofanie samochodu z majątku firmy :

- nie powoduje obowiązku w podatku dochodowym,
- należy udokumentować oświadczeniem.

Jeżeli odpłatne zbycie środka trwałego, który został wcześniej wycofany z prowadzonej działalności gospodarczej, ma miejsce przed upływem sześciu lat, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po tym, w którym miało miejsce wycofanie składnika majątku z ewidencji środków trwałych, uzyskany przychód ze sprzedaży stanowi przychód z działalności gospodarczej.

(art. 14 ust. 2 pkt 1 oraz z art. 10 ust. 2 pkt 3 ustawy o PIT)

Likwidacja środka trwałego

Likwidacja samochodu - pojazd niezdatny do użytku

- zaświadczenie od stacji demontażu
- protokół likwidacyjny.

Nie zalicza się do kosztów uzyskania przychodu strat powstałych w wyniku utraty lub likwidacji samochodów oraz kosztów ich remontów powypadkowych, jeżeli samochody nie były objęte ubezpieczeniem dobrowolnym. Jeśli podatnik opłacałby takie dobrowolne ubezpieczenie, to wówczas strata stanowiłaby koszt uzyskania przychodu.

Ważne są też okoliczności zdarzenia. Jeśli wina jest po stronie podatnika (lub osób przez niego zatrudnionych) zwłaszcza gdy zdarzenie miało charakter przestępstwa, to wówczas strata nie będzie możliwa do rozliczenia.

(art. 23 ust. 1 pkt 48 ustawy o PIT)

Likwidacja środków trwałe

Przykład

Przedsiębiorca posiadał od dwóch lat wprowadzony do ŚT samochód osobowy o wartości początkowej 110 000 zł. Pojazd uległ całkowitemu uszkodzeniu w wyniku wypadku drogowego, dlatego zostanie zlikwidowany. Pojazd był objęty ubezpieczeniem komunikacyjnym AC. Ile wyniesie strata podatkowa z tytułu likwidacji pojazdu?

Limit amortyzacji = $20\,000 \times 4,15 \text{ zł (przykładowy kurs)} = \underline{83\,000 \text{ zł}}$

Do kosztów nie została ujęta wartość:

$110\,000 - 83\,000 = 27\,000$, $27\,000 \times 20\% = 5\,400$, $5\,400 \times 2 \text{ lata} = \underline{10\,800}$

Suma odpisów amortyzacyjnych dokonanych w ciągu dwóch lat amortyzacji = 44 000 zł.

($44\,000 = 33\,200$ jako KUP + $10\,800$ nie ujęte w kosztach)

Stratę podatkową z tytułu likwidacji samochodu ustalił jako różnicę między wartością początkową, a sumą dokonanych odpisów amortyzacyjnych, w tym niestanowiących kosztów podatkowych

$110.000 \text{ zł} - 44.000 \text{ zł} = 66\,000 \text{ zł}$

Kwota tej straty wyniosła 66 000 zł

Rozliczenie powypadkowe samochodu bez AC

Podatnik prowadzi dg, którą rozlicza na KPIR. Posiada samochód osobowy wprowadzony do EŚT, opłaca tylko obowiązkowe ubezpieczenie OC. W wyniku kolizji w samochodzie tym powstała szkoda płatna z polisy OC sprawcy. Jak właściwie to rozliczyć?

- podatnik nie opłaca ubezpieczenia AC, zatem nie może w kosztach uwzględnić faktury z warsztatu za naprawę,
- odszkodowanie stanowi przychód z dg podatnika (kolumna 8)
- w tym przypadku do przychodu należy zaksięgować odszkodowanie pomniejszone o wydatki poniesione na naprawę.

Rozliczenie powypadkowe samochodu z AC

Podatnik prowadzi dg, którą rozlicza na KPIR. Posiada samochód osobowy wprowadzony do EŚT, opłaca obowiązkowe ubezpieczenie OC oraz dobrowolne AC. W wyniku kolizji w samochodzie tym powstała szkoda płacona z polisy OC sprawcy. Jak właściwie to rozliczyć?

- podatnik opłaca ubezpieczenia AC, zatem może w kosztach uwzględnić faktury z warsztatu za naprawy,
- odszkodowanie stanowi przychód z dg podatnika (kolumna 8).

Rozliczenie powypadkowe - samochód zastępczy

Kosztem uzyskania przychodu będą wydatki z tytułu używania auta zastępczego. W przypadku takich kosztów, posiadanie dobrowolnego ubezpieczenia AC nie ma znaczenia. Opłaty za najem księgowane są bezpośrednio do kosztów.

Jeśli chcemy rozliczać wydatki eksploatacyjne związane z tym pojazdem, to musimy prowadzić kilometrówkę.

Leasing operacyjny

Pojęcie leasingu operacyjnego

Poprzez zawarcie umowy leasingu należy rozumieć umowę nazwaną w kodeksie cywilnym, a także każdą inną umowę, na mocy której jedna ze stron, zwana "finansującym", oddaje do odpłatnego używania albo używania i pobierania pożytków na warunkach określonych w ustawie drugiej stronie, zwanej "korzystającym", podlegające amortyzacji środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne, a także grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów.

- Leasing ten można porównać do najmu.
- Korzystający nie jest właścicielem pojazdu, tylko go użytkuje.
- Amortyzacja jest po stronie finansującego.

(art. 23a ustawy o PIT)

Pojęcie leasingu operacyjnego

Jeśli stronami umowy są dwie osoby prowadzące działalność gospodarczą, to mamy do czynienia z leasingiem, gdy umowa jest zawarta na czas oznaczony, stanowiący co najmniej 40% normatywnego okresu amortyzacji.

W przypadku pojazdów normatywny okres amortyzacji wynosi 5 lat. Wobec tego minimalny czas trwania umowy leasingu operacyjnego samochodu wynosi 2 lata.

Jeśli okres, na który została zawarta umowa leasingu, nie spełnia określonych wymogów, umowa taka nie będzie umową leasingu do celów podatkowych.

(art. 23b ustawy o PIT)

Pojęcie leasingu operacyjnego

Suma ustalonych opłat w umowie leasingu, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, ma odpowiadać co najmniej wartości początkowej środka trwałego, a w przypadku zawarcia przez finansującego następnej umowy leasingu środka trwałego, będących uprzednio przedmiotem takiej umowy odpowiada co najmniej jego wartości rynkowej z dnia zawarcia następnej umowy leasingu.

Jeśli kwoty nie spełnią określonego kryterium, umowa taka nie będzie umową leasingu do celów podatkowych.

(art. 23b ustawy o PIT)

Koszty pojazdu

Koszty związane z pojazdem użytkowanym w leasingu operacyjnym rozliczamy bez limitu. Możemy uwzględnić wydatki na :

- opłata wstępna,
- raty leasingowe,
- paliwo,
- ubezpieczenie,
- autostrady,
- naprawy.

Pojazd w leasingu operacyjnym nie jest własnością korzystającego, nie jest jego środkiem trwałym. Użytkowanie pojazdu w ten sposób przypomina najem, ale nie prowadzi się dodatkowej dokumentacji.

Wykup pojazdu

Po zakończeniu leasingu jest możliwość wykupu samochodu.

Podatnicy mogą dokonać wykupu na firmę lub też na osobę prywatną (coraz rzadziej). Dokładne zapisy znajdują się w umowie leasingu.

Gdy wprowadzamy samochód do ewidencji środków trwałych, podstawą do amortyzacji jest kwota z faktury za wykup.

Sprzedaż pojazdu

Sprzedaż składnika majątku prywatnego nie stanowi przychodu po upływie pół roku, licząc od końca miesiąca, w którym nastąpiło nabycie.

(art. 10 ust. 1 pkt 8 ustawy o PIT)

Natomiast sprzedaż składnika majątku firmowego odbywa się na zasadach ogólnych tj. wystawiana jest faktura a sprzedaż księgowana jest w kolumnie 8. KPIR.

(objaśnienia do KPIR z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26.08.2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów)

Nie wykazujemy przychodu, jeżeli przed zbyciem środki trwale zostały wycofane z działalności gospodarczej, a między pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym składniki majątku zostały wycofane z działalności i dniem ich odpłatnego zbycia, upłynęło 6 lat.

(art. 10 ust. 2 pkt 3 ustawy o PIT)

Leasing finansowy

Pojęcie leasingu finansowego

Umowa tego typu charakteryzuje się tym, że :

- jest zawarta na czas oznaczony,
- suma ustalonych w umowie leasingu opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środka trwałego,
- umowa zawiera postanowienie, że w podstawowym okresie umowy leasingu odpisów amortyzacyjnych dokonuje korzystający.

(art. 23f ust. 1 ustawy o PIT)

- Leasing finansowy można porównać do kredytu.
- Amortyzacja jest po stronie korzystającego.
- Odsetki stanowią koszt w dacie ich poniesienia.
- Obowiązuje limit amortyzacji do równowartości 20.000 EUR.
- Nie ma wykupu, po zakończeniu umowy, ŚT przechodzi na własność korzystającego.

Amortyzacja leasingu finansowego

Wartością początkową jest cena nabycia, na którą w przypadku leasingu finansowego składać się będzie:

- suma kapitałowych rat leasingowych,
- oraz ewentualnie inne wydatki związane z nabyciem, takie jak : koszty transportu, montażu, wyładunku, załadunku, ubezpieczenia w drodze.

W przypadku gdyby raty odsetkowe zostały zapłacone jeszcze przed wprowadzeniem przedmiotu leasingu finansowego do ewidencji środków trwałych, wówczas wpłyną one na podwyższenie wartości początkowej.

Porównanie leasingów

Porównanie leasingów

Podział na umowy leasingu operacyjnego i finansowego wynika z kształtu tych umów i skutków, jakie wywołują. Istnieje szereg kwestii, które te umowy odróżnia.

Kryteria	Leasing operacyjny	Leasing finansowy
amortyzacja	po stronie finansującego	po stronie korzystającego
raty leasingowe	stanowią KUP	---
wykup	po zakończeniu umowy	nie istnieje, ŚT przechodzi na własność
czas trwania umowy	czas oznaczony, stanowiący co najmniej 40% normatywnego okresu amortyzacji	czas oznaczony
koszty użytkowania pojazdu	po stronie korzystającego	po stronie korzystającego
podobieństwo	najem	kredyt

Kolejny webinar

**Samochody w działalności
gospodarczej - rozliczenie w VAT**

12.04.2017 r.

Pytania

Osoba kontaktowa

Aneta Socha

Specjalista ds. kadr i płac

e-mail: aneta.socha@infakt.pl

Anna Juszczyk

Doradca ds. księgowości

e-mail: anna.juszczyk@infakt.pl